

«Բիրյու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2009թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	9-55

KPMG Armenia cjsc
 8th floor, Erebuni Plaza Business Center,
 26/1 Vazgen Sargsyan Street
 Yerevan 0010, Armenia

Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա ՓԲԸ
 ԳՂ, Երևան, 0010
 Վ.Սարգսյանի փ. 26/1,
 «Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն,
 8-րդ հարկ

Telephone Դեռախոս + 374 (10) 566 762
 Fax Ֆաքս + 374 (10) 566 762
 Internet Ինտերնետ
 www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 Տնօրենների խորհրդին

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ եզրակացություն

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2009թ., հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական ծանոթագրությունները:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Այս պատասխանատվությունն ենթադրում է սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար տեղին ներքին վերահսկողության համակարգի մշակում, ներդրում և կիրառում: Այս պատասխանատվությունը ենթադրում է նաև համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրություն և կիրառություն, ինչպես նաև ողջամիտ հաշվապահական գնահատականների օգտագործում:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի արդյունքում արտահայտել կարծիք ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի համապատասխան պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողությունից, ներառյալ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների նպատակահարմարության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր կարծիքի հիմք հանդիսանալու համար:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2009թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթց.	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	1,674,237	696,393
Տոկոսային ծախս	4	(543,468)	(153,833)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		1,130,769	542,560
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5	47,363	90,109
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(30,439)	(45,153)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		16,924	44,956
Զուտ շահույթ փոխարժեքային տարբերություններից	7	87,501	144,210
Զուտ իրացված վնաս վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով		-	(62)
Այլ գործառնական եկամուտ/(վնաս)		33,764	(2,941)
Գործառնական եկամուտ		1,268,958	728,723
Արժեզրկումից կորուստներ	8	(283,875)	(108,992)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	9	(438,969)	(569,097)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(319,574)	(308,067)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		226,540	(257,433)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/արտոնություն	11	(56,151)	28,020
Շահույթ/(վնաս)		170,389	(229,413)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատման պահուստ			
- Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հարկերի		1,414	(2,831)
- Շահույթի կամ վնասի կազմ փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հարկերի		-	(100)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի		1,414	(2,931)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		171,803	(232,344)

5-ից 55-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրենների խորհրդի կողմից 2010թ. փետրվարի 22-ին:

Զորջ Սֆեեր
Գլխավոր տնօրեն

Կարապետ Մելքոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ		270,371	141,578
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	12	1,195,711	772,088
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	13	2,581,401	3,432,745
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	12,048,787	7,214,117
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ			
- Բանկի կողմից պահվող	15	493,468	190,538
- Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	15	298,995	1,334,083
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	616,464	539,792
Այլ ակտիվներ	17	83,722	53,572
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	-	25,685
Ընդամենը ակտիվներ		17,588,919	13,704,198
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18	586,557	2,227,732
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	8,496,388	3,187,072
Այլ պարտավորություններ	20	92,557	78,600
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	11	30,820	-
Ընդամենը պարտավորություններ		9,206,322	5,493,404
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	21	8,125,100	8,125,100
Էմիսիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատման պահուստ		631	(783)
Կուտակված վնաս		(283)	(170,672)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		8,382,597	8,210,794
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		17,588,919	13,704,198
Պարտավորվածություններ և պայմանական դեպքեր	24-25		

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2009թ.	2008թ.
Ծնթգ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՆՈՒՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	1,610,610	657,415
Վճարված տոկոսներ	(450,002)	(152,581)
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	36,901	68,999
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	(26,453)	(40,816)
Չուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից	-	50
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	68,026	121,402
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	(40,319)	(46,428)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(422,279)	(531,630)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(270,158)	(290,188)
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	38,267	(1,082)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,674,229	(2,862,926)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(4,719,486)	(5,314,611)
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	731,476	(767,838)
Այլ ակտիվներ	75,402	56,032
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(1,412,959)	179,407
Կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	(1,034,539)	1,333,418
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,270,303	1,103,550
Այլ պարտավորություններ	15,852	11,147
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեությամբ (օգտագործված) դրամական միջոցների գուտ հոսքեր նախքան հարկերի վճարումը		
	144,871	(6,476,680)
Վճարված հարկեր	(15,251)	(14,939)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեությամբ (օգտագործված) դրամական միջոցների հոսքեր		
	129,620	(6,491,619)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Հիմնական միջոցների գուտ ձեռքբերումներ	(128,698)	(50,562)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(128,698)	(50,562)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	-	5,416,649
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից	-	5,416,649
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)		
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	725,459	59,281
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	804,863	1,871,114
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	1,531,244	804,863

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ հազ. դրամ	Էմիսիոն եկամուտ հազ. դրամ	Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատման պահուստ հազ. դրամ	(Կուտակված վնաս)/ Չբաշխված շահույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2008թ.	2,965,600	-	2,148	58,741	3,026,489
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Վնաս	-	-	-	(229,413)	(229,413)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Շահույթի կամ վնասի կազմ փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 25 հազար դրամ հարկի	-	-	(100)	-	(100)
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 708 հազար դրամ հարկի	-	-	(2,831)	-	(2,831)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(2,931)	(229,413)	(232,344)
Թողարկված բաժնետոմսեր	5,159,500	257,149	-	-	5,416,649
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	8,125,100	257,149	(783)	(170,672)	8,210,794
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Շահույթ	-	-	-	170,389	170,389
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 354 հազար դրամ հարկի	-	-	1,414	-	1,414
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	1,414	170,389	171,803
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	8,125,100	257,149	631	(283)	8,382,597

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Նախապատմություն

Հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնական գործունեությունն ավանդների ներգրավումն է, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումն է, վարկերի տրամադրումն է, դրամավճարային գործառնությունների իրականացումն է, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 81 (2008թ-ին՝ 103):

Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց ««ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ-ի ընթացքում Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը.

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%

Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%

Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձը Ֆրանսուա Բասսիլն է: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 26-ում:

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի են ունենում քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների գործունեության վրա: Այդ իսկ պատճառով, Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալած գործունեությանը հատուկ են ռիսկեր, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ի լրումն, կապիտալի և վարկային շուկաներում վերջերս դիտվող ճգնաժամը ավելի է բարձրացրել տնտեսական անորոշության մակարդակը գործարար միջավայրում: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ակտիվների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների ու ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Մասնավորապես, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 14-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները նկարագրված են սույն ծանոթագրության վերջում:

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի վերջում արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործարքություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով անորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված անորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Փոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, որոնք ճանաչվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Սկզբնական արժեքով ներկայացված, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում դրամական միջոցները և բանկերում ու ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված նոստրո հաշիվները:

Ֆինանսական գործիքներ

Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք`

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ,
- հանդիսանում են ածանցյալ ֆինանսական գործիք (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք նախատեսված են և հանդիսանում են արդյունավետ հեջավորման գործիքներ), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում:

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարումնակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչման պահին չեն վերդասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական

արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, և գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով, իսկ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները: Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հավելավճարները և գեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե դիտարկելի շուկայական տվյալների հիման վրա կատարած գնահատումը վկայում է սկզբնական ճանաչման պահին արժեքի համեմատ ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքի աճի կամ նվազման մասին, ապա այդ աճից/նվազումից ստացված շահույթը կամ վնասը ճանաչվում են անմիջապես շահույթի կամ վնասի կազմում: Եթե սկզբնական շահույթի կամ վնասի գումարը գնահատվում է՝ հիմք ընդունելով ոչ միայն դիտարկելի շուկայական տվյալները, ապա այս շահույթը կամ վնասը համարվում է հետաձգված և համապատասխան հիմունքով ճանաչվում է ակտիվի կամ պարտավորության օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կամ ճանաչվում են շուկայական տվյալների դիտարկելի դառնալու, կամ ակտիվի կամ պարտավորության օտարման պահին:

Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնահատման տեխնիկաների միջոցով՝ որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործելով շուկայական տվյալները: Նման գնահատման տեխնիկաները ներառում են հղումը շուկայում վերջերս կատարված «անկախ կողմերի միջև գործարքներին», մեկ այլ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ շուկայական արժեքներին, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերին և օպցիոնների գնորոշման մոդելներին, ինչպես նաև այլ տեխնիկաներին, որոնք սովորաբար օգտագործվում են շուկայի մասնակիցների կողմից գործիքի գինը որոշելու համար:

Դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի տեխնիկայի օգտագործման դեպքում դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը հիմնվում են դեկավարության գնահատականի վրա, իսկ զեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի համար կիրառվող շուկայական համապատասխան տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գնորոշման մոդելների կիրառման դեպքում, մոդելում օգտագործվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական տվյալները:

Բորսաներում չորջանառվող ածանցյալ գործիքների իրական արժեքը գնահատվում է այն գումարի չափով, որը Բանկը կստանա կամ կվճարի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պայմանագրի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում՝ հաշվի առնելով շուկայի ներկա պայմանները, ներկա պահին պայմանագրային կողմերի վճարումնակությունը և իր սեփական վարկային ռիսկը:

Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի կազմում՝ ստացվելու ժամանակ և հաշվարկվում են կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, երբ ֆինանսական ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու իրավունքների գործողության ժամկետը լրացել է կամ երբ Բանկը փոխանցել է ակտիվի սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները: Բոլոր իրավունքները կամ պարտավորությունները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են փոխանցման ժամանակ, ճանաչվում են առանձին՝ որպես ակտիվներ կամ պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում է:

Բանկը որոշ ակտիվներ ապաճանաչում է նաև այն դեպքում, երբ դուրս է գրում անհավաքագրելի ճանաչված ակտիվներին վերաբերող մնացորդները:

Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեյո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» կամ «Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ կամ ավանդներ» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեյո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր «Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ» կամ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Հիմնական միջոցներ

Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	50 տարի
– համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	1-5 տարի
– տնտեսական միջոցներ	5-10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

Արժեզրկում

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի ակտիվ շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Նախևառաջ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն առանձին-առանձին այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված զգալի են, և առանձին-առանձին կամ խմբային այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված զգալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն առկա չէ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի համար՝ լինի այն զգալի թե՛ ոչ, ապա այն այդ վարկը ներառում է պարտքային ռիսկի համանման բնութագիր ունեցող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և կատարում է խմբային գնահատում՝ արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց գծով առանձին իրականացվել է արժեզրկման ուսումնասիրություն և որոնց գծով ճանաչվել են կամ շարունակվում են ճանաչվել արժեզրկման կորուստներ, ներառված չեն արժեզրկման ընդհանուր գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկման կորստի գումարը գնահատելու համար պահանջվող տեղեկատվությունը կարող է սահմանափակ լինել կամ այլևս ամբողջությամբ չհամապատասխանել ներկա հանգամանքներին: Սա կարող է լինել այն դեպքում, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարություններ ունի և Բանկի տրամադրության տակ կան քիչ տվյալներ համանման վարկառուների մասին: Այս դեպքերում արժեզրկումից կորստի գումարը Բանկը գնահատում է ելնելով իր փորձից ու դատողություններից:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի կազմում և հակադարձվում է այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկն ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվներում ընդգրկված չգնանշված բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարն իրենից ներկայացնում է ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի կազմում և ենթակա չեն հակադարձման:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարաժամկետ նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինե՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինե:

Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերակազմավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերակազմավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը և երբ սկսվում է վերակազմավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլինե՝ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և այլ վարկային պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում շահույթի կամ վնասի կազմում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են օգտագործելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների ու հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների վրա: Հետաձգված հարկի գումարը հիմնված է ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի իրացման կամ մարման ակնկալվող մեթոդի վրա՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի կազմում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով հաշվեկարգված գեղչերը և հավելավճարները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից ստացված գուտ շահույթի/(վնասի) կազմում:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի կազմում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում՝ շահաբաժնի հայտարարման օրը:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

2009թ. հունվարի 1-ից Բանկն ընդունեց ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» վերանայված ստանդարտը (որը գործում է 2009թ. հունվարի 1-ից կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Արդյունքում, «Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը» փոխարինվեց «Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությամբ», որը ներառում է նաև ոչ սեփականատերերի հետ կապված սեփական կապիտալում տեղի ունեցած փոփոխությունները, այդ թվում՝ վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատումը: «Հաշվապահական հաշվեկշիռը» վերանվանվեց «Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության», իսկ «Դրամական միջոցների մասին հաշվետվությունը»՝ «Հաշվետվության դրամական միջոցների հոսքերի մասին»: Վերանայված ՀՀՄՍ 1-ի համաձայն ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ներկայացվում է, երբ Բանկը վերահաշվարկվում է համեմատական տեղեկատվությունը վերադասակարգումների, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների կամ սխալների ճշգրտման պատճառով:

Բազմաթիվ «ՖՀՄՍ-ների կատարելագործումներ» կիրառվել են ստանդարտ առ ստանդարտ հիմունքով:

Դեռևս չընդունված նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Բանկի գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է ընդունել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ: Բանկը դեռևս չի վերլուծել այս նոր ստանդարտների և փոփոխությունների հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը կգործի 2013թ. հունվարի 1-ից կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը կիրառարակվի մի քանի փուլերով, և ենթադրվում է, որ կփոխարինի ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտը ծրագրի ավարտից հետո՝ մինչև 2010թ. վերջը: ՖՀՄՄ 9-ի հրապարակման առաջին փուլը, որը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների ճանաչմանը և չափմանը, ավարտվեց 2009թ. նոյեմբերին: Բանկն ընդունում է, որ նոր ստանդարտը նախատեսում է բազմաթիվ փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների հաշվառման համար և հավանական է, որ էական ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այս փոփոխությունների ազդեցությունը կվերլուծվի ստանդարտի հաջորդ փուլերի հրապարակմանը զուգընթաց:

Բազմաթիվ «ՖՀՄՄ-ների կատարելագործումները», որոնք հանգեցնում են ներկայացման, ճանաչման կամ չափման հաշվառման փոփոխությունների, ուժի մեջ կմտնեն 2010թ. հունվարի 1-ից շուտ:

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,277,034	530,690
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	290,151	66,184
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	106,559	97,750
Դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով	493	1,769
	1,674,237	696,393
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	348,871	115,375
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	190,025	33,679
Կրեդիտորական պարտքեր հետզմման պայմանագրերի գծով	4,572	4,779
	543,468	153,833
Չուտ տոկոսային եկամուտ	1,130,769	542,560

5 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Դրամային փոխանցումներ	14,483	33,619
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	10,932	21,908
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	10,443	8,726
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	7,074	7,610
Այլ	4,431	18,246
	47,363	90,109

6 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	18,040	7,204
Դրամային փոխանցումներ	4,127	4,673
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	3,986	4,337
Կանխիկի ելքագրման և վճարահաշվարկային գործառնություններ	1,735	27,416
Այլ	2,551	1,523
	30,439	45,153

7 Չուտ շահույթ փոխարժեքային տարբերություններից

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Շահույթ սփոթ գործարքներից	68,026	121,402
Շահույթ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	19,475	22,808
	87,501	144,210

8 Արժեզրույթից կորուստներ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	279,225	105,997
Այլ ակտիվներ	4,650	2,995
	283,875	108,992

9 Աշխատակազմի գծով ծախսեր

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների փոխհատուցումներ	411,003	534,231
Աշխատավարձին վերաբերող ծախսեր	27,966	34,866
	438,969	569,097

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	<u>2009թ. հազ. դրամ</u>	<u>2008թ. հազ. դրամ</u>
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	63,384	47,822
Կապի և հաղորդակցության ծառայություններ	35,011	38,403
Գովազդ և շուկայավարում	32,101	8,742
Ապահովագրություն	27,182	12,715
Մասնագիտական ծառայություններ	25,168	36,408
Հաշվապահական ծրագրի սպասարկում	19,574	17,420
Անվտանգության ծառայություն	18,735	18,654
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	16,368	18,159
Վարձակալություն	15,017	21,170
Գրասենյակային ծախսեր	14,247	10,955
Հարկեր և այլ տուրքեր	13,512	11,156
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	13,422	17,318
Գործուղման ծախսեր	6,021	6,022
Անդամակցության վճարներ	4,580	4,056
Այլ	15,252	39,067
	<u>319,574</u>	<u>308,067</u>

11 Ծախուծահարկի գծով (ծախս)/արտոնություն

	<u>2009թ. հազ. դրամ</u>	<u>2008թ. հազ. դրամ</u>
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ծախուծահարկի պակաս հաշվարկ նախորդ տարիներում	-	(1,089)
	-	<u>(1,089)</u>
Հետաձգված հարկի գծով (ծախս)/արտոնություն		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(56,151)	29,109
Ընդհանր (ծախս)/արտոնություն շահութահարկի գծով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	<u>(56,151)</u>	<u>28,020</u>

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2008թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	<u>2009թ. հազ. դրամ</u>	<u>%</u>	<u>2008թ. հազ. դրամ</u>	<u>%</u>
Ծախույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	226,540		(257,433)	
Ծախուծահարկի գծով (ծախսի)/արտոնության հաշվարկ կիրառելի հարկային դրույքով	(45,308)	(20%)	51,487	(20%)
Չհարկվող շահույթ	(10,843)	(5%)	(22,378)	8.6%
Ծախուծահարկի պակաս հաշվարկ նախորդ տարիներում	-	-	(1,089)	0.4%
	<u>(56,151)</u>	<u>(25%)</u>	<u>28,020</u>	<u>(11%)</u>

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող արժեքների ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ ու ակտիվներ համապատասխանաբար 2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Այս հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվել են սույն ֆինանսական հաշվետվություններում:

Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների (բացառությամբ հաջորդ տարիներ փոխանցված հարկային վնասի) գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ: Ըստ գործող օրենսդրության հարկային վնասը կարող է փոխանցվել առավելագույնը հաջորդ 5 տարիներ՝ սկսած վնասի առաջացման տարուց: Հաջորդ տարիներ փոխանցված հարկային վնասի ժամկետը լրանում է 2013թ-ին:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2009թ. և 2008թ. ընթացքում:

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	2009թ.	2008թ.	2009թ.	2008թ.	2009թ.	2008թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	(55,839)	(11,474)	(55,839)	(11,474)
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	-	196	(493)	-	(493)	196
Բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներ	-	-	(5,003)	(6,834)	(5,003)	(6,834)
Հիմնական միջոցներ	1,807	516	-	-	1,807	516
Այլ ակտիվներ	-	-	(124)	(117)	(124)	(117)
Հաջորդ տարիներ փոխանցված հարկային վնաս	23,730	37,158	-	-	23,730	37,158
Այլ պարտավորություններ	5,102	6,240	-	-	5,102	6,240
Ճանաչված զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	30,639	44,110	(61,459)	(18,425)	(30,820)	25,685

Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2009թ. ընթացքում

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2009թ.	Շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(11,474)	(44,365)	-	(55,839)
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	196	(335)	(354)	(493)
Բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներ	(6,834)	1,831	-	(5,003)
Հիմնական միջոցներ	516	1,291	-	1,807
Այլ ակտիվներ	(117)	(7)	-	(124)
Հաջորդ տարիներ փոխանցված հարկային վնաս	37,158	(13,428)	-	23,730
Այլ պարտավորություններ	6,240	(1,138)	-	5,102
	25,685	(56,151)	(354)	(30,820)

Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2008թ. ընթացքում

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2008թ.	Շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.
Հանախորդներին տրված վարկեր	(9,940)	(1,534)	-	(11,474)
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	(1,146)	609	733	196
Բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներ	(243)	(6,591)	-	(6,834)
Հիմնական միջոցներ	-	516	-	516
Այլ ակտիվներ	(120)	3	-	(117)
Հաջորդ տարիներ փոխանցված հարկային վնաս	-	37,158	-	37,158
Այլ պարտավորություններ	7,292	(1,052)	-	6,240
	(4,157)	29,109	733	25,685

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի տարբերին վերաբերող հարկային հետևանքները:

հազ. դրամ	2009թ.			2008թ.		
	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	1,768	(354)	1,414	(3,539)	708	(2,831)
Շահույթի կամ վնասի կազմ փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	-	-	-	(125)	25	(100)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1,768	(354)	1,414	(3,664)	733	(2,931)

12 ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Նոստրո հաշիվներ	1,074,035	657,445
ՀՀ ԿԲ-ում ավանդագրված միջոցներ	121,676	114,643
	1,195,711	772,088

Նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդները, որոնք կարող են ելքագրվել տարեվերջին:

ՀՀ ԿԲ-ում ավանդագրված միջոցներն իրենցից ներկայացնում են ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ելքագրման ոչ ենթակա ավանդը Ար-Բա համակարգում անդամակցության գծով:

13 Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Նոստրո հաշիվներ		
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	16,272	709
Այլ օտարերկրյա բանկեր	169,383	4,113
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,183	800
Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	-	218
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,076	-
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ	187,914	5,840
Վարկեր և ավանդներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	2,346,293	3,385,715
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	47,194	41,190
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	2,393,487	3,426,905
	2,581,401	3,432,745

ՏՀԶԿ-ի կազմի մեջ մտնող բանկերի վարկերի ու ավանդների կազմում ներառված է 47,194 հազար դրամ գումարը (31 դեկտեմբերի 2008թ.՝ 41,190 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Europay International անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների կենտրոնացում

2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը միջոցներ ուներ տեղաբաշխված մեկ և երեք բանկում, որոնց մնացորդները գերազանցում էին բանկերում տեղաբաշխված ընդհանուր միջոցների 10%-ը: 2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր համապատասխանաբար 2,346,293 հազար դրամ և 3,385,988 հազար դրամ:

14 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	9,110,747	4,910,372
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	12,859	46,442
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	9,123,606	4,956,814
Անհատներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	1,684,028	1,176,654
Ավտոմեքենայի գնման վարկեր	714,561	599,675
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	635,854	268,322
Վարկային քարտեր	274,890	64,049
Անշարժ գույքի գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	1,651	263,067
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	3,310,984	2,371,767
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	12,434,590	7,328,581
Արժեզրկման գծով պահուստ	(385,803)	(114,464)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	12,048,787	7,214,117

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը 2009թ. և 2008թ. ընթացքում:

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	114,464	16,313
Ջուտ ծախսը	279,225	105,997
Դուրս գրումներ	(7,886)	(7,846)
Մնացորդը տարեվերջին	385,803	114,464

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմեցին 6,656 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2008թ.՝ 4,824 հազար դրամ):

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Վարկեր, որոնց գծով արժեզրկման առանձին հայտանիշ չի հայտնաբերվել	8,633,494	(43,167)	8,590,327	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	73,592	(29,437)	44,155	40.0%
- 180 օրից ավել, բայց 360 օրից պակաս ժամկետանց	168,727	(74,275)	94,452	44.0%
- ավելի քան 360 ժամկետանց	234,934	(187,947)	46,987	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	477,253	(291,659)	185,594	61.1%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	9,110,747	(334,826)	8,775,921	3.7%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 360 ժամկետանց	12,859	(6,044)	6,815	47.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	12,859	(6,044)	6,815	47.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	12,859	(6,044)	6,815	47.0%
Ընդամենը վարկեր իրավաբանական անձանց	9,123,606	(340,870)	8,782,736	3.74%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Վարկեր, որոնց գծով արժեզրկման առանձին հայտանիշ չի հայտնաբերվել	4,640,338	(23,202)	4,617,136	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	124,934	(24,987)	99,947	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	110,000	(22,000)	88,000	20.0%
- 180 օրից ավել, բայց 360 օրից պակաս ժամկետանց	35,100	(176)	34,924	0.5%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	270,034	(47,163)	222,871	17.0%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	4,910,372	(70,365)	4,840,007	1.4%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Վարկեր, որոնց գծով արժեզրկման առանձին հայտանիշ չի հայտնաբերվել	21,852	(109)	21,743	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,458	(7)	1,451	0.5%
- 30 օրից ավել, բայց 60 օրից պակաս ժամկետանց	8,382	(42)	8,340	0.5%
- 180 օրից ավել, բայց 360 օրից պակաս ժամկետանց	14,750	(74)	14,676	0.5%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	24,590	(123)	24,467	0.5%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	46,442	(232)	46,210	0.5%
Ընդամենը վարկեր իրավաբանական անձանց	4,956,814	(70,597)	4,886,217	1.42%

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է աժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման վկայություն:

Արժեզրկման անկողմնական հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները.

- չարժեզրկված վարկերի համար Բանկը ձևավորել է 0.5% չափով խմբային պահուստ՝ հաշիվ առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է 50% չափով զեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12-ից 36 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվեր մեկ տոկոսով, իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կավելանար 91,236 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2008թ.՝ 49,568 հազար դրամով):

2009թ-ի ընթացքում Բանկը փոփոխել է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պայմանագրերի պայմանները, որոնք այլապես կարող էին դառնալ ժամկետանց կամ արժեզրկված 73,592 հազար դրամ գումարի չափով (31 դեկտեմբերի 2008թ.՝ զրո): Նման փոփոխությունների նպատակն է կառավարել հաճախորդների հետ հարաբերությունները և առավելագույնի հասցնել վարկի հավաքագրման հնարավորությունները:

Գրավի վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրվա բոլոր վարկերն ապահովված են անշարժ գույքի գրավով: 490,112 հազար դրամ ընդհանուր գումարով արժեզրկված կամ ժամկետանց վարկերն ապահովված են առնվազն 608,742 հազար դրամ իրական արժեքով անշարժ գույքի գրավով:

2009թ. ընթացքում Բանկը ձեռք չի բերել ակտիվներ՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու արդյունքում (31 դեկտեմբերի 2008թ.՝ զրո):

Արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծություն

Ստորև ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժը 2009թ. ընթացքում՝ ըստ վարկերի տեսակների:

հազ. դրամ	Վարկեր խոշոր ընկերություններին	Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	Ընդամենը
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 1 հունվարի	70,365	232	70,597
Վարկի արժեզրկումից կորուստներ ժամանակաշրջանի ընթացքում	264,461	5,812	270,273
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 31 դեկտեմբերի	334,826	6,044	340,870

Ստորև ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժը 2008թ. ընթացքում՝ ըստ վարկերի տեսակների:

հազ. դրամ	Վարկեր խոշոր ընկերություններին	Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	Ընդամենը
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 1 հունվարի	-	-	-
Վարկի արժեզրկումից կորուստներ ժամանակաշրջանի ընթացքում	70,365	232	70,597
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 31 դեկտեմբերի	70,365	232	70,597

Անհատներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն անհատներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ, որոնք գնահատել է միասին՝ արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Չուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Հիփոթեքային վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	1,665,858	(16,659)	1,649,199	1.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	3,642	(729)	2,913	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	9,500	(1,900)	7,600	20.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	5,028	(1,006)	4,022	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	1,684,028	(20,294)	1,663,734	1.2%
Ավտոմեքենայի գնման վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	696,339	(13,927)	682,412	2.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	18,222	(364)	17,858	2.0%
Ընդամենը ավտոմեքենայի գնման վարկեր	714,561	(14,291)	700,270	2.0%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	629,792	(6,298)	623,494	1.0%
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	806	(161)	645	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	1,413	(283)	1,130	20.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	1,282	(256)	1,026	20.0%
- Ավելի քան 360 օր ժամկետանց	2,561	(512)	2,049	20.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	635,854	(7,510)	628,344	1.2%
Վարկային քարտեր				
- Ոչ ժամկետանց	274,890	(2,749)	272,141	1.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	274,890	(2,749)	272,141	1.0%
Անշարժ գույքի գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
- Մինչև 360 օր ժամկետանց	1,651	(89)	1,562	5.4%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	1,651	(89)	1,562	5.4%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	3,310,984	(44,933)	3,266,051	1.36%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն անհատներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ, որոնք գնահատել է միասին՝ արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Հիփոթեքային վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	1,172,100	(11,721)	1,160,379	1.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	4,554	(455)	4,099	10.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	1,176,654	(12,176)	1,164,478	1.0%
Ավտոմեքենայի գնման վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	599,675	(11,993)	587,682	2.0%
Ընդամենը ավտոմեքենայի գնման վարկեր	599,675	(11,993)	587,682	2.0%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	243,982	(2,440)	241,542	1.0%
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	284	(28)	256	10.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	9,177	(918)	8,259	10.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	5,433	(543)	4,890	10.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	3,252	(325)	2,927	10.0%
- Ավելի քան 360 օր ժամկետանց	6,194	(619)	5,575	10.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	268,322	(4,873)	263,449	1.8%
Անշարժ գույքի գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	225,061	(2,251)	222,810	1.0%
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	17,289	(1,729)	15,560	10.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	6,170	(1,234)	4,936	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	7,966	(2,390)	5,576	30.0%
- 180-360 days օր ժամկետանց	6,581	(6,581)	-	100.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	263,067	(14,185)	248,882	5.4%
Վարկային քարտեր				
- Ոչ ժամկետանց	64,049	(640)	63,409	1.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	64,049	(640)	63,409	1.0%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	2,371,767	(43,867)	2,327,900	1.85%

Վարկերի գծով արժեզրույնը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է տվյալ տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները.

- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ոչ ժամկետանց վարկեր – 1.0%
- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 20.0%-ը
- Ավտոմեքենայի գնման վարկեր – 2.0%
- Անշարժ գույքի գրավով չապահովված սպառողական վարկեր – 5.4%
- Վարկային քարտեր – 1.0%

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը փոփոխվեր մեկ տոկոսով, անհատներին տրված վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կավելանար 33,110 հազար դրամով (31 դեկտեմբերի 2008թ.՝ 23,718 հազար դրամով):

Գրավի վերլուծություն

Հիփոթեքային վարկերն ապահովված են վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքով: Ավտոմեքենայի գնման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա հանդիսացող ավտոմեքենայով: Անշարժ գույքի գրավով չապահովված ապառողական վարկերի դիմաց գրավադրվում է ապառողի ունեցվածքը: Վարկային քարտերի համար ապահովվածություն է հանդիսանում աշխատավարձը:

Արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծություն

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ անհատներին տրված վարկերի տեսակների 2009թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	Հիփոթեք. վարկեր	Ավտոմեք. գնման վարկեր	Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ապառողակ. վարկեր	Վարկ. քարտեր	Անշարժ գույքի գրավով չապահովված ապառողակ. վարկեր	Ընդամենը
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 1 հունվարի	12,176	11,993	4,873	640	14,185	43,867
Ժամանակաշրջ. ընթացքում որպես անհավաքագրելի դուրս գրված վարկեր	-	-	-	-	(7,886)	(7,886)
Վարկի արժեզրկումից կորուստներ/(վերականգնում) ժամանակաշրջ. ընթացքում	8,118	2,298	2,637	2,109	(6,210)	8,952
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 31 դեկտեմբերի	20,294	14,291	7,510	2,749	89	44,933

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ անհատներին տրված վարկերի տեսակների 2009թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	Հիփոթեք. վարկեր	Ավտոմեք. գնման վարկեր	Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ապառողակ. վարկեր	Անշարժ գույքի գրավով չապահովված ապառողակ. վարկեր	Վարկ. քարտեր	Ընդամենը
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 1 հունվարի	-	-	-	16,313	-	16,313
Տարվա ընթացքում որպես անհավաքագրելի դուրս գրված վարկեր	-	-	-	(7,846)	-	(7,846)
Վարկի արժեզրկումից կորուստներ/(վերականգնում) տարվա ընթացքում	12,176	11,993	4,873	5,718	640	35,400
Վարկի արժեզրկման գծով պահուստը առ 31 դեկտեմբերի	12,176	11,993	4,873	14,185	640	43,867

Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Առևտուր	6,638,258	4,126,544
Արդյունաբերություն	1,942,129	537,829
Գյուղատնտեսություն, անտառատնտեսություն, փայտամշակում	234,934	234,934
Սննդի արդյունաբերություն և հանրային սննդի ոլորտ	294,757	39,824
Շինանարարություն	13,528	17,060
Այլ	-	623
Անհատներին տրված վարկեր	3,310,984	2,371,767
	12,434,590	7,328,581
Արժեզրկման գծով պահուստ	(385,803)	(114,464)
	12,048,787	7,214,117

Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ուներ 1 և 2 երկու վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր, որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում էին հաճախորդներին տրված ընդհանուր վարկերի 10%-ը: Այդ վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում էր համապատասխանաբար 1,315,986 հազար դրամ և 2,444,111 հազար դրամ:

15 Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	480,308	177,378
	480,308	177,378
Ներդրումներ սեփական կապիտալում		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	13,160	13,160
	493,468	190,538
Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	298,995	1,334,083
	298,995	1,334,083

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չգնանշված բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
			2009թ.	2008թ.		
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	2%	2%	12,143	12,143
SWIFT	Բելգիա	Գրամային փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում են չգնանշված բաժնային արժեթղթերը դրամային փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

Գրավադրված արժեթղթեր

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես գրավ հետգնման պայմանագրերի դիմաց Բանկը գրավադրել էր ՀՀ կառավարության արժեթղթերը:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչն. և կապի միջոցներ	Տնտեսակ. միջոցներ	Փոխադրամիջոցն.	Վարձակալված հիմն. միջոցն. բարելավումն.	Ոչ նյութակ. ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Առ 1 հունվարի 2009թ.	457,530	159,337	136,605	68,800	19,628	93,040	934,940
Ավելացումներ	61,747	46,453	31,939	-	-	60	140,199
Օտարումներ	-	(5,583)	(13,120)	-	-	-	(18,703)
Առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	519,277	200,207	155,424	68,800	19,628	93,100	1,056,436
Մաշվածություն							
Առ 1 հունվարի 2009թ.	(54,392)	(139,622)	(114,368)	(29,943)	(2,780)	(54,043)	(395,148)
Մաշվածության ծախս	(9,549)	(18,019)	(9,407)	(10,740)	(7,955)	(7,714)	(63,384)
Օտարումներ	-	5,583	12,977	-	-	-	18,560
Առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	(63,941)	(152,058)	(110,798)	(40,683)	(10,735)	(61,757)	(439,972)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	455,336	48,149	44,626	28,117	8,893	31,343	616,464
հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչն. և կապի միջոցներ	Տնտեսակ. միջոցներ	Փոխադրամիջոցն.	Վարձակալված հիմն. միջոցն. բարելավումն.	Ոչ նյութակ. ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Առ 1 հունվարի 2008թ.	447,907	151,576	140,060	68,800	26,950	93,724	929,017
Ավելացումներ	9,623	19,580	12,259	-	-	21	41,483
Օտարումներ	-	(11,819)	(15,714)	-	(7,322)	(705)	(35,560)
Առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	457,530	159,337	136,605	68,800	19,628	93,040	934,940
Մաշվածություն							
Առ 1 հունվարի 2008թ.	(45,432)	(138,456)	(112,401)	(19,203)	(2,399)	(47,030)	(364,921)
Մաշվածության ծախս	(8,960)	(10,352)	(8,885)	(10,740)	(1,165)	(7,720)	(47,822)
Օտարումներ	-	9,186	6,918	-	784	707	17,595
Առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	(54,392)	(139,622)	(114,368)	(29,943)	(2,780)	(54,043)	(395,148)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	403,138	19,715	22,237	38,857	16,848	38,997	539,792

17 Այլ ակտիվներ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Կանխավճարներ	46,006	36,669
Շահութահարկի գծով կանխավճարներ	26,388	10,686
Դրամային փոխանցումների և քլիրինգային համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,647	1,256
Այլ	8,681	4,961
	83,722	53,572

Արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծություն

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	-	-
Ջուտ ծախս	4,650	2,995
Դուրսգրումներ	(4,650)	(2,995)
Մնացորդը տարեվերջին	-	-

18 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	298,961	1,333,946
Բանկերի վարկեր և ավանդներ	287,205	893,469
Լորո հաշիվներ	391	317
	586,557	2,227,732

Բանկերի ավանդների և մնացորդների կենտրոնացում

2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ ունեին տեղաբաշխված 1 և 2 բանկեր, որոնց մնացորդները գերազանցում էին բանկերի ընդհանուր ավանդների և մնացորդների 10%-ը: 2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում էր համապատասխանաբար 586,138 հազար դրամ և 2,227,414 հազար դրամ:

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	368,024	333,320
- Իրավաբանական անձիք	516,487	444,152
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	2,255,551	1,265,935
- Իրավաբանական անձիք	5,356,326	1,143,665
	8,496,388	3,187,072

Սառեցված հաշիվներ

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների կողմից Բանկում տեղաբաշխված ավանդների մնացորդները կազմում էին 5,422 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2008թ.՝ 49,750 հազար դրամ), որոնց Բանկը սառեցրել էր որպես գրավ տրամադրված վարկերի և արտահաշվեկշռային վարկային գործիքների դիմաց:

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների կենտրոնացում

2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ 1 և 2 հաճախորդ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում էին հաճախորդների ընդհանուր հաշիվների 10%-ը: 2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում էր համապատասխանաբար 2,670,898 հազար դրամ և 965,098 հազար դրամ:

20 Այլ պարտավորություններ

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	27,175	23,113
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	17,164	19,384
Վճարման ենթակա հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	13,075	939
Այլ	35,143	35,164
	92,557	78,600

21 Բաժնետիրական կապիտալ

Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2008թ-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 հազար դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը չուներ բաշխման ենթակա պահուստներ:

22 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, կապված են շուկայական ռիսկի հետ, որը ներառում է տոկոսադրույթի և արտարժույթի ռիսկերը, ինչպես նաև վարկային և իրացվելիության ռիսկերը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Բանկի Ղեկավար կոմիտեն Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱԼԿԿ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար: Բանկի Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման ու ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների և մեթոդների կիրառումը:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Բանկի շահույթի կամ նրա պորտֆելների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, ներառյալ փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների, վարկային սպրեդերի և սեփական կապիտալի գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն՝ Ֆինանսական և վարչական բաժնի ղեկավարի նախագահությամբ: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության ու արտարժույթային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկի բաղկացուցիչ հանդիսացող տոկոսադրույքի ռիսկը կառավարվում է տոկոսադրույքի անհամապատասխանության վերահսկման միջոցով և լրացվում է տոկոսադրույքի փոփոխման տարբեր ստանդարտ ու ոչ ստանդարտ սցենարների նկատմամբ Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի զգայունության կառավարմամբ:

Արտարժույթի ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի գծով, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի շահույթի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում:

Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկն առաջանում է, երբ որոշակի ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսված պարտավորություններից:

Շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ Բանկի շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգալունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազային միավորով (բմ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2009թ. ու 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա, հետևյալն է.

	2009թ.		2008թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բմ զուգահեռ աճ	(6,491)	(6,491)	16,449	16,449
100 բմ զուգահեռ նվազում	6,491	6,491	(16,449)	(16,449)

Եթե վերը աղյուսակում նշված տվյալը բացասական է, դա նշանակում է, որ շահույթը կամ վնասը և սեփական կապիտալը կնվազեն տոկոսադրույքի փոփոխություն արդյունքում և հակառակը:

Տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխության նկատմամբ Բանկի շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգալունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազային միավորով (բմ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2009թ. ու 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի հիման վրա, հետևյալն է.

	2009թ.		2008թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բմ զուգահեռ աճ	-	(938)	-	(8,800)
100 բմ զուգահեռ նվազում	-	938	-	8,800

Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից: Ծանոթագրություն 32-ում ներկայացված է լրացուցիչ տեղեկատվություն տարեվերջի դրությամբ արժուրային ռիսկին Բանկի ենթարկվածության մասին:

Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների նկատմամբ տարվա շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգալունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի ու եվրոյի փոխարժեքի 10% փոփոխության պարզեցված սցենարի հիման վրա, հետևյալն է.

	2009թ.		2008թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեվորում դրամի նկատմամբ	30,598	30,598	(28,285)	(28,285)
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	(30,598)	(30,598)	28,285	28,285
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժեվորում դրամի նկատմամբ	(3,909)	(3,909)	(1,162)	(1,162)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	3,909	3,909	1,162	1,162

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե՛ հաշվեկշռային և թե՛ արտահաշվեկշռային) կառավարելու համար:

Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների կողմից ներկայացվող վարկի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կոմերցիոն բանկային բաժնի համապատասխան մեներջերների կողմից, բաժինը պատասխանատու է Բանկի իրավաբանական անձանց տրամադրվող վարկերի պորտֆելի համար: Այս բաժնի վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և ֆինանսական վիճակի վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Ղեկավար կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կոմերցիոն բանկային բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Ղեկավար կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերազնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է կամ անկախ գնահատողի կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկի դիմումները ուսումնասիրվում են Անհատների վարկերի հաստատման բաժնի, Անհատների վարկերի հաստատման կոմիտեի և Ղեկավար կոմիտեի կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն մակարդակը որպես կանոն արտացոլվում հաշվապահական հաշվեկշռում ֆինանսական ակտիվների ու ծանոթագրություն 24-ում ներկայացված երաշխիքների և վարկային պարտավորվածությունների հաշվեկշռային արժեքներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազման վրա:

Ստրոկ ներկայացված է հաշվեկշռային վարկային ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	1,195,711	772,088
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	2,581,401	3,432,745
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,048,787	7,214,117
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ակտիվներ	792,463	1,524,621
Այլ ակտիվներ	83,722	53,572
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն աստիճանը հաշվապահական հաշվեկշռում	16,702,084	12,997,143

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 14-ում:

Արտահաշվեկշռային վարկային ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ՝ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորվածությունները մարելու համար միջոցներ հայթայթելու: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է ֆինանսական կազմակերպությունների, ներառյալ Բանկի իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և վերջիններիս հետ կապված անորոշությամբ: Դա հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ հանդիսացող իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ հաշվապահական հաշվեկշռում արտացոլված իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժանմունքներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ն՝ Ռիսկեր կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Բանկը հաշվարկում է նաև իրացվելիության պարտադիր ցուցանիշները՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների համաձայն: 2009թ. և 2008թ. ընթացքում Բանկի իրացվելիության ցուցանիշները համապատասխանում էին սահմանված պահանջներին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների չգեղջված հոսքերի տեղաբաշխումը Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների և չճանաչված վարկային պարտավորվածությունների գծով՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակում ներկայացված ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների պայմանագրային չգեղջված հոսքերը ֆինանսական ակտիվի, պարտավորության կամ պարտավորվածության գծով: Այս ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների և չճանաչված վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը կարող են էականորեն տարբերվել այս վերլուծությունից:

Բանկի իրացվելիության դիրքը 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն էր.

հազ. դրամ	Ցայահանգ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ							
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	1,074,035	-	-	-	121,676	1,195,711	1,195,711
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	2,539,503	-	-	-	47,194	2,586,697	2,581,401
Հաճախորդներին տրված վարկեր	537,801	545,581	743,043	1,232,291	13,812,039	16,870,755	12,048,787
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	730,000	5,046	-	5,225	60,388	800,659	792,463
Այլ ակտիվներ	5,000	6,328	-	-	-	11,328	11,328
Ընդամենը ակտիվներ	4,886,339	556,955	743,043	1,237,516	14,041,297	21,465,150	16,629,690
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	300,943	240	505	1,396	351,773	654,857	586,557
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,728,954	4,331,906	289,404	1,946,687	401,499	8,698,450	8,496,388
Այլ պարտավորություններ	34,188	16,691	19,090	3,852	18,736	92,557	92,557
Ընդամենը պարտավորություններ	2,064,085	4,348,837	308,999	1,951,935	772,008	9,445,864	9,175,502
Չուտ դիրքը	2,822,254	(3,791,882)	434,044	(714,419)	13,269,289	12,019,286	7,454,188
Վարկային պարտավորվածություններ	2,775,081	-	-	-	-	2,775,081	2,775,081

Բանկի իրացվելիության դիրքը 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն էր.

հազ. դրամ	Ցայահանգ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,338,572	620	1,464	562,707	424,903	2,328,266	2,227,732
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,429,951	619,971	369,591	565,570	284,052	3,269,135	3,187,072
Այլ պարտավորություններ	47,771	20,738	50	101	9,940	78,600	78,600
Ընդամենը պարտավորություններ	2,816,294	641,329	371,105	1,128,378	718,895	5,676,001	5,493,404
Վարկային պարտավորվածություններ	328,441	-	-	-	-	328,441	328,441

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության որոշումն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտրոնները, ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ ու իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի այլ կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված են համապատասխան հարաբերակցությունները 2009թ. դեկտեմբեր ամսվա համար և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում:

	2009թ. Առդիտ չանցած	2008թ. Առդիտ չանցած
Միջինը դեկտեմբերի համար	523.7%	253.6%
Միջինը ժամանակաշրջանի համար	453.4%	245.6%
Առավելագույնը ժամանակաշրջանի համար	606.7%	307.9%
Նվազագույնը ժամանակաշրջանի համար	228.1%	199.5%

Վերը նշված հարաբերակցությունը է կիրառվում ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար:

Ծանոթագրություն 30-ում ներկայացված է լրացուցիչ տեղեկատվություն տարվա վերջի դրությամբ իրացվելիության ռիսկին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

23 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2009թ. և 2008թ. ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

24 Պարտավորվածություններ

Բանկը ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրում:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում ներկայացված երաշխիքները և ակրեդիտիվները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	2,475,038	108,671
Երաշխիքներ	242,026	202,163
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	58,017	17,607
	2,775,081	328,441

Վարկավորելու վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները չեն ենթադրում դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող է ուժը կորցնել կամ դադարել գործել նախքան ֆինանսավորվելը:

25 Պայմանական դեպքեր

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 305 միլիոն դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների վնասները, գործունեության ընդհատումը և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ գույքին վնաս հասցնելուց՝ Բանկի տարածքում տեղի ունեցած պատահարներից կամ նրա գործունեությունից հասցված վնասից: Բանկը ապահովագրել է դրամարկղերը 90 միլիոն դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

Իրավական պարտավորություններ

Բանկի ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տուժազումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու են սահմանել պարտավորություններ լրացուցիչ հարկերի, տույժերի կամ տուգանքների գծով խախտման ամսաթվից միայն երեք տարի անց:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

26 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Վերահսկողություն

Բանկի մայր ընկերությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի ժանետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր ընկերությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Ֆրանսուա Բասսիլը:

Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ընդհանուր վարձատրությունը ներառված է «Աշխատակազմի գծով ծախսեր» հոդվածում (տես՝ ծանոթագրություն 9):

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Տնօրենների խորհրդի անդամներ	2,875	1,890
Վարչության անդամներ	179,772	255,993
	182,647	257,883

Ղեկավարության վարձատրությունում ներառված է 19,101 հազար դրամ գումարը, որն իրենց ներկայացնում է Բանկի ղեկավարության անդամների ոչ դրամային հատուցումները (2008թ-ին՝ 21,023 հազար դրամ):

Ստորև ներկայացված են դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	<u>2009թ. հազ. դրամ</u>	<u>Միջին տոկոսադրույք</u>	<u>2008թ. հազ. դրամ</u>	<u>Միջին տոկոսադրույք</u>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	195,155	9.0%	107,160	9.0%
Պարտավորություններ				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	<u>45,295</u>	<u>6.8%</u>	<u>25,972</u>	<u>5.6%</u>

Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթի կամ վնասի կազմում արտացոլված գումարները հետևյալն են.

	<u>2009թ. հազ. դրամ</u>	<u>2008թ. հազ. դրամ</u>
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	14,184	1,603
Տոկոսային ծախս	<u>(3,362)</u>	<u>(983)</u>

Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը և նրա այլ դուստր ընկերությունները: Ստորև ներկայացված են 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մայր ընկերության այլ դուստր ընկերությունների հետ գործարքների մնացորդները, համապատասխան միջին տոկոսադրույքները և շահույթի կամ վնասի կազմում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտացոլված գումարները:

	<u>Մայր ընկերություն</u>		<u>Մայր ընկերության այլ դուստր ընկերություններ</u>		<u>Ընդամենը</u>	
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>Միջին տոկոսադր., %</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>Միջին տոկոսադր., %</u>	<u>հազ. դրամ</u>	<u>Միջին տոկոսադր., %</u>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	160,218	0.1%	16,272	0.0%	176,490	0.1%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	28	-	-	-	28	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	805,659	7.0%	805,569	7.0%
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	569		246		815	
Տոկոսային ծախս	<u>(1,154)</u>		<u>(51,058)</u>		<u>(52,212)</u>	

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը և նրա այլ դուստր ընկերությունները: Ստորև ներկայացված են 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մայր ընկերության այլ դուստր ընկերությունների հետ գործարքների մնացորդները, համապատասխան միջին տոկոսադրույքները և շահույթի կամ վնասի կազմում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Մայր ընկերության այլ դուստր ընկերություններ		Ընդամենը	
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	-	-	478	0.0%	478	0.0%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	560,492	3.6%	-	-	560,492	3.6%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	460,473	7.5%	460,473	7.5%
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	1,177		7		1,184	
Տոկոսային ծախս	(13,190)		-		(13,190)	

27 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում արտացոլված դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած էին հետևյալ հոդվածներից.

	2009թ. հազ. դրամ	2008թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ	270,371	141,578
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ – նոստրո հաշիվներ	1,074,035	657,445
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ – նոստրո հաշիվներ	186,838	5,840
	1,531,244	804,863

28 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, հաշվարկվում են կիրառելով դրամական միջոցների գեղչված հոսքերի մեթոդը դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի հիման վրա՝ օգտագործելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնանատիպ պայմաններով գործիքի նկատմամբ կիրառելի գեղչման դրույքը: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 15-ում, 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է իրական արժեքով գրանցված ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնց իրական արժեքը հիմնված է գնանշված շուկայական գների վրա կամ հաշվարկվում է շուկայի դիտարկելի տվյալների վրա հիմնված գնահատման տեխնիկայի միջոցով 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Գնանշված շուկայական գին հազ. դրամ	Շուկայի դիտարկելի տվյալների վրա հիմնված գնահատման տեխնիկա հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական ակտիվներ			
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	-	779,303	779,303

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է իրական արժեքով գրանցված ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնց իրական արժեքը հիմնված է գնանշված շուկայական գների վրա կամ հաշվարկվում է շուկայի դիտարկելի տվյալների վրա հիմնված գնահատման տեխնիկայի միջոցով 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Գնանշված շուկայական գին հազ. դրամ	Շուկայի դիտարկելի տվյալների վրա հիմնված գնահատման տեխնիկա հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական ակտիվներ			
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	-	1,511,461	1,511,461

2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, որոնց իրական արժեքը որոշելու համար կիրառվել էր ոչ շուկայական դիտարկելի տվյալների օգտագործումն ենթադրող գնահատման տեխնիկա:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական և անկախ կողմերի միջև գործարքում: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես իրացվելի՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

29 Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2009թ. և 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը, բացառությամբ 161,728 հազար դրամ գումարով բանկերում տեղաբաշխված միջոցների, որոնց նկատմամբ կիրառվող տոկոսադրույքը հաշվարկվում է Libor/Euribor - 0.125% բանաձևով՝ համապատասխանաբար ԱՄՆ դոլար/Եվրո մնացորդի համար:

	2009թ.			2008թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Նոստրո հաշիվներ բանկերում	0.0%	0.1%	0.2%	0.0%	1.0%	3.0%
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	-	7.8%	-	8.4%	1.9%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.4%	13.2%	16.0%	13.9%	12.1%	11.8%
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	7.1%	-	-	8.4%	-	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ						
- Լորո հաշիվներ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
- Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	7.7%	-	-	7.7%	0.6%	2.7%
- Կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	5.0%	-	-	7.3%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	1.6%	0.4%	0.3%	2.0%	0.2%	0.3%
- Ժամկետային ավանդներ	8.5%	8.0%	4.2%	8.2%	7.3%	4.9%

30 Ժամկետայնության վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ակտիվների և պարտավորությունների պայմանագրով նախատեսված մինչև մարումն ընկած ժամանակահատվածն առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.:

	Մինչև 1 ամիս հազ. դրամ	1-ից 3 ամիս հազ. դրամ	3 ամսից 1 տարի հազ. դրամ	1-ից 5 տարի հազ. դրամ	Ավելի քան 5 տարի հազ. դրամ	Անժամկետ հազ. դրամ	Ժամկետանց հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ	270,371	-	-	-	-	-	-	270,371
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	1,074,035	-	-	-	-	121,676	-	1,195,711
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	2,534,207	-	-	-	-	47,194	-	2,581,401
Հաճախորդներին տրված վարկեր	296,681	532,668	1,816,952	7,727,839	1,435,120	-	239,527	12,048,787
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	728,845	5,001	5,006	40,451	-	13,160	-	792,463
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	616,464	-	616,464
Այլ ակտիվներ	13,781	21,349	22,203	26,389	-	-	-	83,722
Ընդամենը ակտիվներ	4,917,920	559,018	1,844,161	7,794,679	1,435,120	798,494	239,527	17,588,919
Պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	300,533	237	1,804	283,983	-	-	-	586,557
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,727,225	4,275,915	2,115,912	377,336	-	-	-	8,496,388
Այլ պարտավորություններ	34,188	16,691	22,942	10,745	7,991	-	-	92,557
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	30,820	-	30,820
Ընդամենը պարտավորություններ	2,061,946	4,292,843	2,140,658	672,064	7,991	30,820	-	9,206,322
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	2,855,974	(3,733,825)	(296,497)	7,122,615	1,427,129	767,674	239,527	8,382,597
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	1,437,084	805,375	564,976	3,219,979	1,349,957	733,550	99,873	8,210,794
Կուտակային գուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	2,855,974	(877,851)	(1,174,348)	5,948,267	7,375,396	8,143,070	8,382,597	8,382,597
Կուտակային գուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	1,437,084	2,242,459	2,807,435	6,027,414	7,377,371	8,110,921	8,210,794	8,210,794

Քանի որ ֆինանսական գործիքների մեծ մասը ֆիքսված դրույքով պայմանագրեր են, մինչև պայմանագրային մարմանը մնացած ժամանակահատվածները ներկայացնում են նաև պայմանագրային տոկոսադրույքի վերանայման ամսաթվերը, բացառությամբ 161,728 հազար դրամ գումարով բանկերում տեղաբաշխված միջոցների, որոնց նկատմամբ կիրառվող տոկոսադրույքը հաշվարկվում է Libor/Euribor - 0.125% բանաձևով՝ համապատասխանաբար ԱՄՆ դոլար/Եվրո մնացորդի համար:

Աղյուսակում ներկայացված գումարներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և չեն ներառում տոկոսների ապագա վճարումները:

«Ժամկետանց» սյունակում ներառված է ֆինանսական գործիքների միայն պայմանագրի համաձայն ժամկետանց մասը:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ չնայած ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքով թույլատրվող անհատների ժամկետային ավանդների ժամկետից շուտ ելքագրման հնարավորության և այն փաստի, որ հաճախորդների հաշիվների մոտ 10% ցպահանջ է, այս հաճախորդների հաշիվների տարբերակումն ըստ քանակի և տեսակի ու Բանկի նախկին փորձատվայում են, որ դրանք հանդիսանում են ֆինանսավորման երկարաժամկետ ու կայուն աղբյուր:

31 Ակտիվները և պարտավորություններն ըստ արժույթների

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>ՀՀ դրամ</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Եվրո</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Այլ</u> <u>արտարժույթ</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Ընդամենը</u> <u>հազ. դրամ</u>
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ	126,438	126,465	6,935	10,533	270,371
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	461,327	630,196	104,188	-	1,195,711
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	402	2,560,766	11,043	9,190	2,581,401
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,507,402	4,404,421	136,964	-	12,048,787
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	792,463	-	-	-	792,463
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	616,464	-	-	-	616,464
Այլ ակտիվներ	81,998	1,619	105	-	83,722
Ընդամենը ակտիվներ	9,586,494	7,723,467	259,235	19,723	17,588,919
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	586,150	116	289	2	586,557
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	775,536	7,411,163	294,593	15,096	8,496,388
Այլ պարտավորություններ	82,900	6,212	3,445	-	92,557
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	30,820	-	-	-	30,820
Ընդամենը պարտավորություններ	1,475,406	7,417,491	298,327	15,098	9,206,322
Չուտ դիրքերը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	8,111,088	305,976	(39,092)	4,625	8,382,597
Չուտ դիրքերը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	8,494,962	(282,855)	(11,619)	10,306	8,210,794